

Upute kur'anskih džuzeva

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Centar promišljanja za studije i
savjetovanje

Prijevod:

Senad Muhić

Revizija:

Ersan Grahovac

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ هدايات الأجزاء ﴾

« باللغة البوسنية »

مركز تدبر للدراسات والاستشارات

ترجمة:

سناد موهيتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2013 - 1434

IslamHouse.com

Upute džuzeva Kur'ana

Prvi džuz

Sura El-Fatiha se osvrće na sljedeće tačke:

1. Iznošenje zahvale Allahu;
2. Govor o ispovijedanju vjere samo Allahu, te traženju pomoći samo od Njega;
3. Govor o uputi i njenom stvarnom značenju;
4. Vrste ljudi kojima nije podarena uputa.

U suri El-Bekare nalazimo sljedeće:

1. Početak sure El-Bekare spominje vrste ljudi, a to su: vjernici, nevjernici i licemjeri, sa posebnim akcentom na govor o licemjerima.
2. Kazivanje o Ademu i njegovom namjesništvu na Zemlji.
3. Uvod u kazivanje o sinovima Israilovim, a posebno o jevrejima, te njihovom odnosu prema Objavi, poslanicima i drugim ljudima.
4. Govor o kravi u kojem se nalaze poruke za ovaj ummet. Zaključak tog kazivanja je: Opomena onome ko se dvoumi prilikom prihvatanja propisa koje je Allah

postavio, te da takvo dvoumljenje biva razlogom tvrdoće srca.

5. Detaljan govor o ophođenju jevreja prema Allahovim poslanicima i melekima.

6. Opasnost zabranjivanja spominjanja Allaha u džamijama kao i njihovog rušenja.

7. Spominjanje El-Mesdžidu-l-Harama (Kabe), te njenog obnovitelja, kao i načina obnavljanja.

Drugi džuz

1. Nastavak kazivanja o jevrejima, njihovom stavu o okretanju prema Ka'bi, te odgovor na taj stav. Nakon toga se pojašnjava vrijednost ovog ummeta.

2. Govor o tome da je čišćenje duše važnije od toga gdje će se ko okretati, iako je oboje bitno.

3. Propisivanje posta i propisi vezani za njega. Ovo je i jedino mjesto u Kur'anu gdje se spominje post, pa bi trebalo malo više o tome razmišljati.

4. Pojašnjavanje nekih propisa vezanih za hadždž. U ovom džuzu se daje prednost propisima hadždža koji su praktične prirode, dok se u suri El-Hadždž više govori o propisima sa imanskog aspekta.

5. Veoma opširno se navode propisi vezani za porodicu poput: braka, razvoda, dojenja, te povezanost svih ovih propisa sa bogobožnošću.

6. Povezivanje propisa vezanih za porodicu sa vjerovanjem u Sudnji dan, iz razloga što vjerovanje u ovaj imanski šart ostavlja veliki trag na čovjeka prilikom sprovođenja propisa vezanih za porodicu.

7. U kazivanju o Džalutu nalazi se velika lekcija o strpljenju, te ukazivanje na to da pobjeda nad neprijateljima ne zavisi samo od brojnog stanja vojske.

Treći džuz

1. U ovom džuzu se spominje najuzvišeniji ajet u cijelom Kur'anu, a radi se o ajetu-l-kursijji.

2. Nakon ajetu-l-kursijje spominju se tri kazivanja o kojima treba dobro razmisliti.

3. Podsticanje na zajam i davanje sadake, te ukazivanja na to da šejtan ljude plaši siromaštvom.

4. Upozorenje na opasnost bavljenja kamatom, te da bavljenjem njome čovjek objavljuje rat Allahu i Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem.

5. U ovom džuzu se spominje i ajet koji govori o dugu i propisima vezanim za njega, što ukazuje na to da islam vodi brigu i o ekonomskim pitanjima.

6. U nastavku ovog džuzua, u suri Ali Imran se spominje da je Kur'an govor koji razdvaja istinu od neistine i da kod Allaha, nijedna druga vjera osim islama, nije prihvatljiva.

7. U kazivanju o Merjemi je dokaz da iskrena namjera i nijet utiču na poslušnost djeteta kao i na to da će ga Allah čuvati.

8. Pojašnjenje da su Musa, Isa i Muhammed, neka je na njih spas i blagoslov, bili monoteisti i da su se suprostavljali mnogoboštvu.

9. U ovome džuzu se nalaze i poruke vezane za kritikovanje neke zajednice u smislu da je generalizovanje prilikom upućivanja kritike velika greška, pa makar se radilo i o neprijatelju. Razmisli o riječima Uzvišenog: ***Ima sljedbenika Knjige koji će ti vratiti ako im povjериš tovar blaga, a ima i onih koji ti neće vratiti ako im povjериš samo jedan dinar, ako ga ne budeš stalno pratio.***

Četvrti džuz

1. U ovome džuzu je spomen prvog Hrama koji je sagrađen za ljude, te ukazivanje na jedan od dokaza obaveznosti hadždža.

2. Važnost čvrstog držanja za Allahovo uže, jedinstva muslimana, te pogubnost razjedinjavanja.

3. Ukazivanje na bitnost naređivanja dobra i odvaraćanja od zla na način da se ono spominje prije vjerovanja u Allaha Uzvišenog.

4. Pogubnost druženja sa lošim društvom.

5. Kazivanje o događajima vezanim za bitku na Uhudu, zatim ukazivanje na uticaj koji grijesi imaju na poraz ummeta, a od tih grijeha, između ostalih, najteži su kamata i **pretjerano** ulaganje truda za sticanjem ovosvjetskih dobara.

6. Ukazivanje na neke od osobina bogobojaznih robova, o kojima trebaš razmišljati kako bi postao jedan od njih.

7. Spominjanje nekih od kontradiktornosti koje se nalazi kod jevreja.

8. Završetak sure Ali Imran (od 190 do 200 ajeta) ima veliku vrijednost. Ove ajete je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio kada bi se iz sna probudio, zato nam je obaveza da o njima razmišljamo.

9. Sura En-Nisa veoma mnogo stavlja akcenat na prava slabih članova jednog društva poput: jetima, žena, potlačenih koji nisu u stanju da izbjegnu i sl.

10. Ova sura spominje propise vezane za nasljedstvo, a podjela nasljedstva je propis kojeg Allah

nije prepustio ljudima, nego se On o tome pobrinuo, da se izbjegnu međuljudski problemi koji se u većini slučajeva javljaju zbog imetka.

11. Ukazivanje na kategorije žena koje su zabranjenje za ženidbu.

Peti džuz

1. Govor o odnosima jedne porodice, sa posebnim akcentom na odnos supružnika, zatim ukazivanje na način rješavanja problema koji mogu biti među njima, te pojašnjavanje principa pomirenja.

2. Govor o Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, slušanju ajeta u kojem Uzvišeni veli: ***A šta će, tek, biti kada dovedemo svjedoka iz svakog naroda, a tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih?*** Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, je rasplakao ovaj ajet, pa kakvo onda treba da bude tvoje stanje?

3. Ukazivanje na krivotvorenje informacija od strane jevreja, njihove laži i zavidnost. Uporedi ove ajete sa njihovim današnjim stanjem.

4. Pojašnjenje vezano za povjeravanje odgovornih funkcija onima koji su ih dostojni, zatim ukazivanje na bitnost pravednog postupanja prema ljudima.

5. Naredba pokornosti Allahu, Poslaniku i predstavnicima, te naredba obraćanja Allahovoj knjizi i praksi Poslanika prilikom razilaženja.

6. Jedna od osobina licemjera jeste i suđenje po drugim zakonima mimo Allahovog i ne samo to, nego i odvrćanje od tog puta.

7. Obaveza potpunog prihvatanja propisa koje je postavio Allah Uzvišeni i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

8. Naredba opreznosti i odlaska u borbu na Allahovom putu ako za to postoji razlog.

9. Ukazivanje na opasnost od šejtana, te njegovog truda u zavodjenju ljudi.

10. Opasnost bespravnog ubijanja vjernika i prijetnja velikom kaznom onome ko to učini.

11. Skraćivanje namaza prilikom putovanja, te spominjanje nekih od svojstava namaza koji se obavlja u strahu.

12. Spominjanje nekih propisa vezanih za ophođenje među supružnicima: ženina neposlušnost mužu, pravednost, razvod koji mora biti popraćen sviješću o Allahovom nadgledavanju onoga što se čini prilikom toga.

13. Govor o licemjerima, njihovom prijateljevanju sa Allahovim neprijateljima, o njihovoj nemarnosti koju

pri sebi imaju prilikom obavljanja vjerskih obreda i njihovoj konačnici na onome svijetu.

Šesti džuz

1. Govor o sljedbenicima Knjige, njihovim izjavama o Musau, alejhisselam, njihovom stavu o Merjemi i Isau, alejhisselam.

2. Veliki dio ovog dijela Kur'ana zauzima sura El-Maide, koja je jedna od posljednjih objavljenih medinskih sura. Ova sura stavlja akcenat na propise vezane za ugovore i pridržavanje istih, svejedno da li se radilo o bližnjima ili nekome ko nam nije blizak, pa čak kad su u pitanju i nevjernici. Cilj svega ovoga jeste odgajanje vjernika koji će voditi brigu o izvršavanju preuzetih obaveza i ugovora.

3. Ova sura spominje neke propise koji se ne nalaze u drugim surama.

4. Počinje sa veoma detaljnom razradom propisa vezanih za hranu, spominjući neke vrste zabranjenih i dozvoljenih jela.

5. U njoj se nalazi ajet koji govori o abdestu, nekim njegovim obaveznim radnjama, kao i obavezama koje se odnose na kupanje.

6. Naredba izvršavanja obaveza prema Allahu, te pravedno postupanje čak i prema onima koje ne volimo.

7. Upoznavanje sa prirodom odnosa sljedbenika Knjige prema Allahu i poslanicima je veoma važan faktor koji utiče na naš odnos spram njih.

8. Poziv Musaa, alejhisselam da se uđe u Svetu zemlju, vrijednost ispoljavanja istine, navođenja ljudi na dobročinstvo i oslanjanja na Allaha Uzvišenog.

9. Govor o opasnosti bespravnog ubijanja, činjenja nereda, te ukazivanje na vrijednost pomaganja drugima i spašavanja njihovog fizičkog ili duhovnog života.

10. Spominjanje vezano za objavljivanje nebeskih knjiga kao i status onoga koji ne sudi po onome što je objavljeno.

11. Zabrana prijateljavanja sa jevrejima i kršćanima i opasnost šutnje islamskih učenjaka kada su u pitanju kršenja šerijatskih propisa.

12. Opovrgavanje sumnji koje su imali kršćani po pitanju Isaa, alejhisselam, te nuđenje da se pokaju od svega onoga što su kazali.

Sedmi džuz

1. Ovaj džuz počinje spominjući ko nam je bliži, a ko dalji među sljedbenicima Knjige.

2. Spominjanje nekih pravno-šerijatskih propisa, kao što su: otkup za prekršenu zakletvu, zabrana alkohola i kockanja, zatim zabrana određene vrste lova kao i kazne koja iz toga proizilazi. Potom se govori o propisima vezanim za oporuku, svjedocima prilikom toga, te propisu ukoliko se ne nađu svjedoci muslimani.

3. Razgovor između Isaa, alejhisselam i njegovih učenika koji nisu popuštali u svome zahtjevu da Allah spusti određeni znak koji će uticati na čvrstoću njihovog vjerovanja.

4. Spominjanje razgovora između Isaa, alejhisselam i Allaha Uzvišenog, te Isaovog negiranja bilo kakve božanske osobine u sebi.

5. Uvod sure el-En'am potvrđuje jednoću Stvoritelja, proživljenje nakon smrti i poslanstvo.

6. Savjetovanje onih koji ne prihvataju i negiraju Allahovu vjeru i prijetnja da će ih, ukoliko nastave, snaći ono što je snašlo prijašnje narode.

7. Rasprava Ibrahima, alejhisselam, sa svojim narodom. Ova rasprava je jedna od najbitnijih kada je u pitanju potvrda Allahove jednoće pomoću osjetilnih dokaza.

8. Učvršćivanje vjerovanja u srcima kroz razmišljanje o Allahovim stvorenjima iz kojeg proizilazi veličanje Allaha.

Osmi džuz

1. Pojašnjavanje nekih šerijatsko-pravnih normi vezanih za islamsko vjerovanje. Najvažnije od njih su: spominjanje Allahovog imena prilikom prinošenja žrtve i klanja životinje, zabrana konzumiranja mesa životinja koje nisu zaklane uz Allahovo ime, a pogotovo mesa životinja koje su zaklane uz spominjanje imena božanstava koja obožavaju mušrici.

2. Vezivanje srca za Allaha Uzvišenog kada su u pitanju uputa i zabluda dovodi do toga da se samo u Njega uzdamo, što biva uzrokom da On u naša prsa usadi uputu.

3. Detaljno spominjanje pojedinih obreda koje su izmislili mnogobošci bez bilo kakvog dokaza za njihovo utemeljenje, kao i odgovor na njih.

4. Kraj sure El-En'am obuhvata deset raznih savjeta i uputa o kojima vrijedi razmisliti i po njima raditi.

5. Početak sure El-E'araf donosi malo poduži razgovor između šejtana i Allaha Uzvišenog, te način zavođenja Adema od strane šejtana.

6. Nakon kazivanja o Ademu i šejtanu, Uzvišeni Allah nas zove sa četiri poziva, pa da li ima neko ko će pouku primiti?

7. Nakon toga se spominju razgovori između stanovnika Dženneta i Džehennema, kao i razgovor sa onima koji će biti na bedemu, između Dženneta i Vatre. Pokušaj da zamisliš sebe kao pripadnika jedne od ovih skupina.

8. Ovaj džuz se završava sa pet kazivanja o prijašnjim vjerovjesnicima, zato treba da razmislimo o razlozima zbog kojih su uništeni oni koji su negirali vjerovjesnike.

Deveti džuz

1. Kazivanje o Musau, alejhisselam, koje je najduže kazivanje, a razlog tome je njegova povezanost sa jevrejima i njihovim spletkarenjima.

2. Govor o Musaovoj ogromnoj patnji i velikim problemima koje je imao sa faraonom i jevrejima. Kada god bi se povećali problemi, on bi se još više pouzdao u Allaha koji ga nikad nije ostavio na cjedilu.

3. Kada god bi se iskušenja i belaji povećali, Musa alejhisselam bi savjetovao svoj narod da se uzdaju u Allaha Uzvišenog, budu strpljivi, te im je davao do znanja da će Zemlja i sve što je na njoj biti njihovo i da će bogobožni najbolje proći.

4. Govor o tome da je Allahova milost veća od svega i da će je On podariti jednoj skupini ljudi o čijim osobinama trebamo razmišljati kako bismo bili među njima.

5. Kazivanje o gradu koji se nalazio pored mora, te ukazivanje na konačnicu koja će pripasti onima koji savjetuju ljude da čine dobra djela i koji im zabranjuju činjenje loših.

6. Kazivanje o čovjeku kome je Allah dao dokaze, ali se on od njih udaljio. Iz ovoga treba uzeti pouku. Takvog je Allah uporedio sa jednom od najnečistijih životinja, a bio je na najvećim stepenima počasti.

7. Govor o početku stvaranja i negiranje bilo kakve mogućnosti da božanstva mimo Allaha mogu priuštiti bilo kakvu korist onima koji ih obožavaju.

8. Kada su ashabi upitali Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o plijenu, Allah im je dao do znanja da postoji nešto što im je bolje i vrijednije od toga, a radi se o bogobožnosti i popravljajući međusobnih odnosa. Odgovor na njihovo pitanje dolazi tek nakon četrdesetog ajeta sure El-Enfal.

9. Detaljno kazivanje vezano za bitku na Bedru, načinu odlaska u nju, kao i o nekim rezultatima ostvarenim prilikom ove bitke.

Deseti džuz

1. U njemu se nastavlja opisivanje mjesta na kojem se odigrala bitka na Bedru i govor o Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, snu.

2. Poziv koji obuhvata šest savjeta iz kojih proizilazi uspjeh i njegova dugotrajnost. Nakon toga se pojašnjava spletkarenje od strane šejtana kao i kukavičluk od strane licemjera.

3. Kraj sure El-Enfal govori o spoju cijelog islamskog svijeta, a radi se o islamskom bratstvu koje zajednički treba učestvovati u pomaganju i širenju islamske poruke.

4. Sura Et-Tevbe počinje sa određivanjem ugovora koji će biti između Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i mnogobožaca, te stanja mira ili rata koje će slijediti nakon toga.

5. Govor o propisima vezanim za izvršavanje i kršenje ugovora od strane jevreja. Nakon toga dolazi zabrana mušricima da ulaze u harem Mekke, kao i zabrana prijateljevanja sa njima.

6. Propis borbe protiv sljedbenika Knjige do momenta dok ne počnu plaćati džizju muslimanima poniženi, te spominjanje nekih od njihovih neispravnih vjerskih uvjerenja.

7. Temelj prilikom računanja vremena jesu hidžretski mjeseci. Ukazivanje na njihovu svetost, preciznost u računanju hidžretske godine, te negiranje nekih nevjerničkih običaja vezanih za svete mjesece.

8. Podsticanje vjernika da se što prije odazovu pozivu u borbu na Allahovom putu.

9. Kuđenje licemjera, onih koji ne idu u borbu tražeći pri tome neka opravdanja koja nisu ispravna.

10. Spominjanje osobina licemjera i onoga što im je Allah pripremio, kao i osobina vjernika i njihove nagrade na onome svijetu.

11. Zabrana Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da traži pomoć od licemjera prilikom džihada, te zabrana da za njih uči dovu i traži oprost.

Jedanaesti džuz

1. Nastavak govor protiv licemjera, zatim spominjanje dobrih i loših beduina, a nakon toga muhadžira i ensarija.

2. Spominjanje džamije čiji cilj je bio unošenje razdora među muslimane, kao i pokvarenosti namjere prilikom njene gradnje. Upravo zbog ovog razloga Allah Uzvišeni zabranjuje obavljanje namaza u njoj i spominje džamiju koja je preča za obavljanje namaza.

3. Osobine ljudi koji su pro(dali) svoje živote Allahu. Potom se zabranjuje vjerovjesniku i vjernicima da mole Allaha za oprost mnogobošcima.

4. Kada srce zapadne u velike grijehе, treba da se sjeti kazivanja o trojici koji su izostali iz borbe i o njemu razmisli.

5. Zadnji ajeti sure Et-Tevbe govore o vezi ljudi sa Kur'anom. Navodi se podjela ljudi po tom pitanju i zato treba da razmisliš o svemu tome kako ne bi bio među gubitničkom skupinom.

6. Pojašnjavanje Allahovih znakova u svemiru (sura Junus), te navođenje nekih primjera koji ukazuju na postojanje Boga i Njegovu veličinu.

7. Argumentovanje Kur'ana, te izazov mušricima da naprave nešto slično Kur'anu.

8. Razmisli gdje je tvoj udio u osobinama koje spominje Kur'an u 57. i 58. ajetu sure Junus.

9. Odgovor na pitanje koji su to pravi Allahovi prijatelji-evlije. Razmisli o ajetima broj 62-64, kako bi bio od skupine koja se u njima spominje.

10. Kazivanje o Nuhu, zatim Musau i faraonu sa posebnim akcentom na utapljanje faraonu kako bi to bila pouka svima.

11. Naredba Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da ustraje u vjerovanju i slijeđenju Objave, te naredba da bude strpljiv sve dok Allah ne donese svoju presudu.

Dvanaesti džuz

1. Početak sure Hud govori o mnogobošcima i njihovom poricanju poslanika i Objave.

2. Kazivanje o Nuhu, zatim detaljno spominjanje razgovora između njega i njegovog naroda. Nakon toga Uzvišeni naređuje Nuhu da pravi lađu. U nastavku se detaljno donosi kazivanje o poplavi koja je zadesila njegov narod.

3. U razgovoru između Nuha i njegovog sina je dokaz da je ljubav prema Allahu iznad bilo kakve druge ljubavi.

4. Kroz kazivanje o Hudu alejhisselam, navodi se pouka koja ukazuje da je traženje oprosta jedan od uzroka sticanja duhovne, ali i fizičke snage.

5. Narod Huda je optuživao i vrijeđao svoga poslanika i spominjali su ga kao onoga koga je šejtan izbezumio. On je sve to trpio i u Allaha se uzdao, pa ga je On spasio. Zato uzmi pouku iz ovog kazivanja.

6. Navođenje mnogih kazivanja o vjerovjesnicima, kao i o onome kroz šta su prolazili pozivajući ljude u Allahovu vjeru.

7. U kazivanju o Šu'ajbu dolazi do izražaja ekonomski aspekt islama. I prilikom ekonomskih poslovanja treba imati na umu Allahovo bdijenje nad nama.

8. Kratki prikaz događaja između Musa i Faraona. Zatim spominjanje nekih značajki vezanih za onaj svijet, te spomen dvije grupacije ljudi koje će biti toga dana: onih sretnih i onih nesretnih.

9. Sura se završava naređivanjem ustrajnosti na Allahovom putu, poziva njemu i strpljivošću na onome što nas zadesi.

10. Početak sure Jusuf govori o zavisti njegove braće, te činjenicom da je bio iskušan ljepotom. Međutim, i pored svega toga, on je bio ustrajan i zato je uspio.

11. Detaljno kazivanje o tome šta se događalo između Jusufa i njegove braće, od njegovog bacanja u bunar do dolaska u kuću vladara Egipta.

12. Govor o pokušaju zavođenja Jusufa od strane vladareve žene, te ukazivanje na razlog koji je uticao da Jusuf ne padne u to iskušenje. Taj razlog je bio iskrenost spram Allaha, pa zato razmisli da li imaš dovoljno iskrenosti sa kojom ćeš se moći oduprijeti iskušenjima.

13. Kazivanje o Jusufu je dokaz da, ukoliko čovjek zavoli pozivanje u vjeru, on neće prestati time da se bavi, pa makar bio u zatvoru.

Trinaesti džuz

1. Nastavak kazivanja o Jusufu, dolasku njegove braće kod njega, te njegovom zahtjevu da mu dovedu svoga brata po ocu.

2. Savjetovanje upućeno od strane Jakuba svojoj djeci, njihov dolazak kod Jusufa, te kazivanje o nestanku kraljeve čaše.

3. Strpljivost Jakuba i njegova konačnica. Pa da li si uzeo pouku iz svega toga?

4. Spominjanje razloga koji su doveli Jusufa na poziciju na kojoj se nalazio, a oni su: bogobožnost i strpljivost. Budi strpljiv i bogobožan, postići ćeš veliki uspjeh.

5. I Pored mnogobrojnih nedaća koje su zadesile Jakuba, on je uvijek imao lijepo mišljenje o Allahu i zato se nimalo nije promijenio.

6. Nakon svega što je prošao sa braćom, njegove strpljivosti i praštanja njima, Jusuf moli Allaha da ga usmrti kao muslimana.

7. Pred kraj sure se spominju neka znamenja u kosmosu kao i slanje poslanika.

8. Sura Er-R'ad počinje govorom o kosmosu koji ukazuje na veličinu Allaha Uzvišenog. Nakon toga se navode neki kur'anski primjeri koji ukazuju na njegovu veličinu.

9. U nastavku se spominje deset oporuka ili savjeta, koje ukoliko neko sprovede u praksu, ući će u džennet.

10. Sura Ibrahim počinje kazivanjem o Musau alejhisselamu, i drugim poslanicima koji su bili poslani njihovim narodima, njihovom pouzdanju u Allaha i strpljivosti.

11. Spominjanje jedne od scena Sudnjeg dana, te odricanja šejtana od onih koji su ga slijedili. Zato se pazi da ne budeš jedan od njegovih sljedbenika koje je on zaveo.

12. Spominjanje primjera o tome kakav uticaj imaju lijepa i ružna riječ koje se upute nekome. Poslije toga se nabrajaju određene blagodati na kojima treba zahvaljivati, pa da li si ti jedan od onih koji se zahvaljuju?

13. Dolazak Ibrahima u Mekku je veoma lijepo kazivanje u kojem se spominje njegovo pouzdanje u Allaha i veličanje Njega.

14. Na kraju sure Ibrahim se spominje konačnica onih koji su bili nevjernici, te stanje griješnika na Dan kad Zemlja bude zamijenjena drugom zemljom, a i nebesa.

Četrnaesti džuz

1. Sura El-Hidžr počinje ukazivanjem na čuvanje Kur'ana od strane Allaha, kao i ukazivanjem Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na nedaće kroz koje su prolazili i poslanici prije njega.

2. Pojašnjavanje i ukazivanje na veličinu Allahovih stvorenja u kosmosa, spominjanje proživljenja nakon smrti kao i dokaza koji ukazuju na njegovu mogućnost.

3. Detaljno kazivanje o početku stvaranja čovjeka i džina, te naređivanju Iblisu da učini sedždu Ademu i njegovoj raspravi sa Allahom.

4. Detaljno kazivanje o Ibrahimu, Lutu i stanovnicima Hidžra.

5. Na kraju sure Hidžr se spominje lijek za duševnu tjeskobu, a taj lijek je spominjanje Allaha i ibadet Njemu.

6. Sura En-Nahl se još naziva i sura blagodati, zato razmisli o njoj i budi zahvalan Onome koji je te blagodati dao.

7. U suri En-Nahl se nalaze razni dokazi koji ukazuju na jednoću Allaha kao i na ništavnost mnogoboštva.

8. Spominjanje onih koji negiraju istinitost Kur'ana kao i onih koji su u njega povjerovali, te ukazivanje na konačnicu svake od tih skupina.

9. Nakon što je Allah Uzvišeni spomenuo određene blagodati, spominje stanovnike jednog grada koji nisu bili zahvalni na blagodatima, te kaznu koja ih je zadesila. Zato nemoj biti nezahvalan na blagodatima kako te ne bi snašlo stanje koje je snašlo stanovnike spomenutog grada.

10. Na kraju sure se nalazi podsticaj na pozivanje u vjeru, mudro i sa lijepim savjetom, te na strpljivost na nedaćama koje nas zadese prilikom toga.

Petnaesti džuz

1. Početak sure El-Isra govori o veoma važnim činjenicama vezanim za Mesdžidu-l-Aksa, te spominje ulazak sinova Israilovih i činjenje nereda u njemu.

2. Govor o uputi koju u sebi nosi Kur'an, nekim podacima vezanim za ovaj i budući svijet, te o dvije vrste ljudi, jedne koja se trudi da zasluži onaj svijet, i druge koja želi samo ovosvjetska uživanja.

3. Nakon toga se spominje dvadeset savjeta vezanih za odnose u društvu. Razmisli o svome položaju kada su u pitanju spomenuti savjeti.

4. Rasprava sa mnogobošcima i obaranje njihovih dokaza vezanih za mnogoboštvo. Poslije toga se spominje Iblis i razgovor sa njim vezan za stvaranje Adema.

5. Uputstva Poslaniku, sallallahu alejhi ve selleme i savjetovanje da se ne priklanja mnogobošcima nego da se uzda u svoga Gospodara. Nakon toga se spominju neka znamenja u kosmosu.

6. Pred kraj sure se olakšava Poslaniku, sallallahu alejhi ve selleme, time što mu se daje do znanja da je prije njega i Faraon smatrao Musa, alejhisselama, lažnim poslanikom i da on nije jedini prema kojem se tako ophodilo. Zatim se potvrđuje da je Kur'an objava od Allaha.

7. Sura El-Kehf obuhvata govor o četiri vrste iskušenja: iskušenje u vjeri, imetku, znanju i snazi.

8. Kada je u pitanju vjera, o tome možemo pročitati u kazivanju o mladićima, stanovnicima pećine

koji su primjer za svakog onoga ko želi da ide pravim putem.

9. Iskušenje u imetku možemo pronaći u priči o dvojici ljudi, jednom koji je bio bogat, ali je poricao Sudnji dan i drugom koji je bio siromašan, ali je vjerovao da će se vratiti svome Gospodaru.

10. Kada je riječ o iskušenju vezanom za znanje, to možemo pronaći čitajući kazivanje o Hidru i Musau alejhisselamu. U kazivanju o njima je veoma dobar primjer za svakog onoga ko traži znanje.

Šesnaesti džuz

1. U ovome džuzu se nastavlja govor o četvrtoj vrsti iskušenja, a to je iskušenje vezano za snagu. Kazivanje o Zulkarnejnu je primjer za svakog onoga ko posjeduje određenu vlast, jer ga ovo kazivanje uči da svoju vlast i snagu koristi šireći pravdu među ljudima.

2. Sura El-Kehf završava spominjući neke scene vezane za Sudnji dan i iznošenje djela pred Allaha, te ukazivanje na mjesto koje čeka vjernike i nevjernike.

3. Riječ er-rahmet ili milost, sa svim svojim oblicima, se u suri Merjem spominje šesnaest puta. Zato se potruđi da pronađeš mjesta gdje se ona spominje i da

otkriješ razloga zbog kojih se spominje, kako bi je možda stekao u mjesecu milosti.

4. Sura Merjem počinje kazivanjem o Zekerijjaa alejhisselamu, i Allahovoj moći koja se ogleda kroz to da je Zekerijjau podario dijete, iako je on bio već ostario i osijedio, a uz to mu je žena bila nerotkinja.

5. Detaljan govor o porođaju Merjeme, rađanju Isaa alejhisselam, kao i njegovom obraćanju ljudima dok je još bio u bešici.

6. Kazivanje o Ibrahimu alejhisselamu, njegovoj diskusiji sa svojim ocem po pitaju obožavanja kipova. U ovom kazivanju dolazi do izražaja Ibrahimova blagost, koji svoga oca doziva riječima: 'O babuka moj', i pored toga što je ovaj bio mušrik.

7. Spominjanje nekih vjerovjesnika, a nakon toga i određenih scena na Sudnjem danu. Potom se opovrgavaju dokazi onih koji Allahu pripisuju dijete.

8. Početak sure Taha počinje pričom o Musau alejhisselam, Allahovoj potpori njemu, njegovom odlasku kod faraona i sukobu sa sihirbazima.

9. Faraonovi sihirbazi su u početku dana bili nevjernici, a na kraju dana su postali vjernici, pa zato, dobro razmisli o uticaju vjere na njihova srca.

10. Allah ukazuje počast sinovima Israilovim tako što ih spašava, a faraona potapa u more.

11. Kazivanje o Samiriji i teletu kojeg je napravio, kako bi ga sinovi Israilovi obožavali u vrijeme kada je Musa bio odsutan.

12. Stanje na Sudnjem danu onih koji su okretali glavu od Allahove upute i Kur'ana kao i prikaz jedne od zaprepašćujućih scena toga Dana.

13. Ukazivanje ljudima na šejtanovo neprijateljstvo koje gaji prema njima, a to se primjeti kroz priču o Ademu i šejtanovim došaptavanjima njemu. Zato, budi oprezan.

14. Sura Taha se završava jednim načinom olakšavanja Poslaniku, sallallahu alejhi ve selleme, zbog onoga što mnogobošci govore, u smislu da se o tome ne treba brinuti, nego treba da bude čvrst u vjeri kojoj poziva.

Sedamnaesti džuz

1. Sura El-Enbija počinje opominjanjem ljudi da će biti proživljeni nakon što umru, da će se to proživljenje sigurno, bez imalo sumnje desiti i da je ono veoma blizu. Pa da li si spreman za takvo nešto?

2. Potvrda Allahove jednoće u svakom pogledu, kroz navođenje materijalnih i vidljivih dokaza. Tom prilikom se spominje i Sudnji dan.

3. Kazivanje o Ibrahimovom rušenju kipova je veoma dobar primjer koji ukazuje na važnost jačine oslanja na Allaha i pozudanja u Njega.

4. Navođenje mnogih kazivanja o prijašnjim vjerovjesnicima, kao i pojašnjavanje načina na koji su uništeni oni koji su im se suprostavili. Navodi se i način koji Uzvišeni Allah uzdiže svoje evlije.

5. Spominjanje jednog veoma dobrog primjera povezanosti poslanika sa njihovim Gospodarem koji ih je spašavao kada su nailazili na poteškoće.

6. Zaključak sure govori o konačnici mnogobožaca i njihovih božanstava. A nakon toga dolazi poziv u ispoljavanje vjere samo Allahu Jedinom.

7. Sura Hadždž počinje strašenjem ljudi teškoćama koje će biti kada nastupi Sudnji dan, te ih upozarava na opasnost slijeđenja šejtana.

8. Rasprava sa mnogobošcima vezana za negiranje proživljenja nakon smrti. U vezi ovoga se navode dokazi koji ukazuju na mogućnost proživljenja, kao što su: početak stvaranja čovjeka, oživljavanje zemlje nakon što je bila neplodna.

9. Detaljno pojašnjavanje načina na koji je propisan hadždž Ibrahimu, te ukazivanje na neke njegove obavezne i pohvalne radnje.

10. Pojašnjavanje jednog od načina veličanja Allaha, a ono se ogleda u veličanju Njegovih svetinja tokom obreda hadždža i klanja kurbanda.

11. U nastavku se govori o protjerivanju muhadžira iz njihovih domova, te o obavezama onih kojima Allah podari vlast na Zemlji.

12. Spominjanje nekih naroda koji su poricali svoje poslanike, te ukazivanje na neke od šejtanovih spletki.

13. Govor o nekim dokazima koji ukazuju na Allahovu moć i snagu, spominjanje proživljenja nakon smrti, i rasprava sa mnogobošcima o tom pitanju.

14. Kraj sure spominje sljedeće: poziv u džihad, uspostavljanje Allahovih odredbi i pouzdanje u Allaha.

Osamnaesti džuz

1. Na početku sure El-Mu'minun se spominju određenje osobine vjernika, koje trebaš proučavati kako bi uvidio koju od njih posjeduješ.

2. Kazivanje o Nuhu alejhisselam i njegovoj zahvali Allahu koji ga je spasio naroda nevjerničkog.

3. Spominjanje određenih kazivanja o prijašnjim poslanicima kako bi to uticalo na srce Poslanika,

sallallahu alejhi ve selleme, i kako bi olakšalo njegovo stanje.

4. Govor o pojedinim scenama kao što su: smrtni čas, izlazak duše, puhanje u rog. Nakon toga se spominje kakav završetak čeka one koji poriču Allahove ajete. Takve Allah plaši i upozorava vatrom.

5. Početak sure El-Mu'minun počinje ajetom: „Ono što žele – vjernici će postići.“ Predzadnji ajet iste sure glasi: „Nevjernici neće postići ono što žele.“ Razlika između ove dvije skupine je velika.

6. Sura En-Nur počinje govorom o kazni koja čeka onoga ko čini blud i ko drugog za blud potvara. Nakon toga se pojašnjava i propis međusobnog proklinjanja supružnika.

7. Kazivanje o potvori Aiše nas uči da informacije trebamo provjeravati i da jezik, od kojeg je velika opasnost, trebamo čuvati.

8. Kroz ovo kazivanje dolaze do izražaja vrline Aiše, Allah sa njom bio zadovoljan.

9. Opasnost širenja bestidnih glasina o vjericima i vjericama, te preporuka praštanja onima koji nam čine neugodnosti.

10. Naredba traženja dozvole ukoliko se želi ući u tuđu kuću, naredba obaranja pogleda i čuvanja stidnih mjesta od onoga što je zabranjeno.

11. Savjetovanje da se stupi u brak i davanje do znanja da je Allah Taj Koji daje opskrbu. Nakon toga se upućuje savjet onima koji nemaju mogućnost za brak da se suzdrže. Poslije toga se zabranjuje blud i nagonjenje robinja da se njime bave.

12. Poslije toga se navode primjeri Allahove svjetlosti kao i primjeri nevjerničkih postupaka, a nakon toga se ukazuje na neke od Allahovih znamenja u kosmosu.

13. Spominjanje licemjera sa davanjem akcenta na jednu od njihovih osobina, a ona je: odbijanje Allahove presude.

14. Allah obećava da će vjernike na Zemlji učiniti namjesnicima i da će im dati vlast, ali pod određenim uslovima. Oni se spominju u 55. ajetu sure En-Nur.

15. Propis dječijeg traženja dopuštenja za ulazak kod svojih roditelja, propis odlaganja ogrtača kada su u pitanju starice. Sve ovo su granice čistote i čestitosti koje pojašnjava sura En-Nur. Nakon toga se spominje propis konzumiranja jela u kućama rođaka.

16. Pred kraj sure se poziva na veoma lijepo ophođenje sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve selleme.

17. Početak sure El-Furkan počinje veličanjem Onoga koji je objavio Kur'an.

18. Demantovanje sumnji i laži koje su koristili mnogobošci u svome negiranju Kur'ana i Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme.

Devetnaesti džuz

1. Govor o nekim scenama Sudnjeg dana, sa stavljanjem posebnog akcenta na opasnost koju sa sobom nosi loše društvo. Zato budi oprezan prije nego što prste svoje budeš grizao, kajući se zbog onoga što si radio.

2. Spominjanje nekih primjera o prijašnjim narodima i njihovom kobnom završetku.

3. Dokazivanje Allahove jednoće spominjanjem određenih znamenja koja se nalaze u kosmosu.

4. Na kraju sure El-Furkan spominju se osobine robova Milostivog. Kada ih čitaš, o čemu razmišljaš?

5. Sura Eš-Šu'ara počinje savjetovanjem Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, da se ne treba toliko brinuti zbog toga što njegov narod odbija istinu.

6. U ovoj suri se navodi nekoliko kazivanja koja dokazuju istinitost poslanstva Muhammeda, sallallahu alejhi ve selleme i kojima mu se daje potpora.

7. U kazivanju o Musau alejhisselam dolazi do izražaja snaga pouzdanja u Allaha u najtežim

okolnostima. Musa kaže: „Uistinu, moj Gospodar je uz mene i On će mu izlaz naći i pravim putem me uputiti.“

8. Čisto srce je jedino koje će biti od koristi čovjeku na Sudnjem danu. Zato, dobro provjeri da li je tvoje srce čisto ili nije.

9. Kada je Nuh, alejhisselam, svome narodu predočio određene naredbe i zabrane, oni su mu zaprijetili kamenovanjem. Mi se uznemirimo zbog samo obične riječi, što jasno ukazuje na razliku između nas i njega.

10. Hud alejhisselam je podsjećao svoj narod na blagodati kojima ih je Allah opskrbio, te da je zahvaljivanje na njima dio bogobožnosti.

11. U kazivanju o Salihu se spominje nepokornost grijешnika i nasilnika. Zato se pazi, kako te ne bi zaveli.

12. Opasnost slaganja sa nevaljalim djelima, pa makar ta djela čovjek i ne činio. U vezi ovoga pogledaj kako je skončala Lutova supruga.

13. Obožavaj Allaha kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe, uistinu, vidi. Ovaj temelj dolazi do izražaja kroz kazivanje o Šu'ajbu alejhisselam, kao i na kraju sure Eš-Šu'ara, kada Allah kaže: „...koji te vidi kada ustaneš da sa ostalima molitvu obaviš.“

14. Sura se završava napomenom o veličanstvenosti i vrijednosti Kur'ana, te naređivanjem poziva ka Allah Uzvišenom.

15. U kazivanju o Musau i faraonu dolazi do izražaja uticaj oholosti na negiranje Allahovih znamenja.

16. Kazivanje o Hudhudu. Razmisli o njegovoj odgovornosti i trudu koji je uložio za Allahovu vjeru, te o njegovom nepridavanju pažnje ovosvjetskim ukrasima koji su se nalazili kod nevjernika. On je svu pažnju posvetio Allahovoj vjeri i tevhidu.

17. Kazivanje o Sulejmanu i Sabi. U njemu se pojašnjava kako se vlast može koristiti u pokornosti Allahu (slučaj Sulejmana), odnosno u promovisanju grijeha (slučaj kraljice Sabe).

18. Kroz kazivanje o Salihu, primjeti se da, koliko god nevjernici spletkarili, Allah njihove spletke uništava, a oni to ni ne osjećaju.

Dvadeseti džuz

1. Pouka iz kazivanja o Lutu jeste: nasilnici i oni koji čine nered ne žele među sobom da imaju ljude čistunce.

2. U suri En-Neml se navodi pet pitanja koja postavljaju pravila i principe tevhida, te pojašnjavaju istinu svakome onome ko želi da je razumije.

3. Odgovor na neke od sumnji koje su bile među mnogobošcima i govor o nekoliko scena Sudnjeg dana.

4. Sura El-Kasas počinje govorom o tome da se potlačeni ne trebaju brinuti za svoju budućnost, jer će im Allah dati da budu vođe na Zemlji.

5. Detaljno kazivanje o rođenju Musaa, njegovom dojenju i odgajanju u dvorcu faraona, te o načinu na koji je ubio jednog kopta.

6. Šta zaključuješ iz događaja u kojem se spominje da je jedna žena veoma stidljivo došla kod Musaa, koji je ležao u hladovini?

7. Odlazak Musaa sa porodicom u svoju zemlju. Jačina Musaove želje za Harunom kao pomagačem je jasan znak da pozivač u Allahovu vjeru treba da ima pomagače na tom putu. Nekad daija ne može da nađe nikog osim Allaha, a On je divan Gospodar i zaštitnik.

8. Mnogobošci su spoznali da Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, govori istinu jer im je on ispričao kazivanje o sinovima Israilovim, a nije bio prisutan kad se sve to događalo.

9. Allahova moć dolazi do izražaja prilikom smjene dana i noći. Kada bi Allah htio mogao bi učiniti da noć ili dan traju vječno.

10. Kazivanje o Karunu i njegovom imetku je dokaz da imetak donosi vlasniku samo probleme ukoliko se ne troši u svrhe koje je Allah odredio.

11. Završetak sure El-Kasas govori o tome da će se Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, nakon što je prognan iz svoga zavičaja, sigurno vratiti u njega, kao što je to bio slučaj i sa Musaom.

12. Početak sure El-Ankebut spominje vrste iskušenja na koja nailazi onaj koji ljude poziva u vjeru: iskušenje u porodici, fizičko mučenje, iskušenje ovog svijeta. Izlaz iz svega toga nalazi se u ajetu: ***One koji se budu zbog Nas borili, Mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti.***

13. Mnoštvo primjera o uništavanju prijašnjih naroda nam daje do znanja da ni mi od toga nismo sigurni.

Dvadeset i prvi džuz

1. Naredba da se sa sljedbenicima Knjige raspravlja na najljepši način, pa kako li onda treba biti kada se razgovara sa bratom muslimanom.

2. Kraj sure El-Ankebut govori o razmišljanju o Allahovim znamenjima i o tome da borba na Allahovom putu vodi ka Allahu.

3. Sura Er-Rum počinje govorom o porazu Bizantijaca, te da će oni, nakon tog poraza, sigurno

pobijediti. Nakon toga se daje do znanja da Allah pomaže onog koga hoće.

4. Razmisli o tome kako Allah kudi mnogobošce zbog njihovog nemara prema Ahiretu. Spoznaćeš da je pretjerano davanje pažnje ovome svijetu veliki otrov i bolest.

5. Pozivanje ljudi da razmišljaju o Allahovim znamenjima vezanim za stvaranje čovjeka, smjenu dana i noći, spuštanje kiše i sl.

6. Pozivanje ka tome da se bude ustrajan u pravoj prirodnom vjeri islamu, te napomena da su ljudska djela uzrok nereda na Zemlji, zato nemoj biti jedan od uzroka širenja tog nereda.

7. Nakon toga se ponovo upućuje poziv ka razmišljanju o Allahovim znamenjima u kosmosu. Završetak sure ukazuje na važnost strpljenja.

8. Sura Lukman počinje opisom dobročinitelja i njihove nagrade. Zatim se spominju oni koji kupuju priče za razonodu i njihova kazna.

9. Savjeti Lukmana svome sinu počinju sa pozivom ka vjerovanju u jednog Allaha, zatim dobročinstvo roditeljima i lijepo ophođenje prema njima, pa makar oni bili i mnogobošci. Primjetno je da Lukman daje prednost čišćenju vjerovanja u srcu nad djelima. Razmisli o tome i pokušaj da nađeš vezu između toga i

kazivanja o Allahovim znamenjima u kosmosu, te o tome zašto mnogobošci iskreno Allaha zovu kada su u teškoći, a kada uživaju pripisuju Mu druga.

10. Kraj sure Lukman poziva ljude u pripremu za Sudnji dan, te spominje ključeve nevidljivog i nepoznatog svijeta koje poznaje samo Allah.

11. Sura Es-Sedžda počinje kazivanje o početku i završetku stvaranja i spominje se da će svako od stvorenja završiti ili u Džennet ili u Vatri.

12. U suri Es-Sedžda se spominju neke od osobina vjernika. Najvažnija svojstva koja vode čovjeka ka vođstvu u vjeri jesu strpljivost i potpuno vjerovanje.

13. Na kraju sure se nalazi poziv ka razmišljanju o Allahovim znamenjima u kosmosu kao i poziv da se napuste inadžije.

14. Na početku sure El-Ahzab Uzvišeni Allah poziva Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, da bude bogobožan. Da li se ti ljutiš kada ti neko kaže: „Boj se Allaha.“?

15. Napomena da su majke vjernika, supruge Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, kao naše majke i da u tom smislu sa njima ne smijemo stupiti u brak.

16. Nakon toga se spominju određene scene bitke El-Ahzab (saveznici), koje prikazuju stanje vjernika i licemjera za vrijeme žestoke borbe.

Dvadeset i drugi džuz

1. Govor o ponašanju Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, prema svojim suprugama. Allah Uzvišeni savjetuje žene Poslanika da borave u svojim kućama. Pa da li su naše žene bolje od njih?

2. Spominjanje nekih vrlina porodice Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, te vrlina muslimana i muslimanki općenito.

3. Napomena u vezi pojedinih propisa vezanih za razvod braka, kao i propisa vezanih za hidžab majki vjernika. Allah se smilovao ženi koja njih uzme za uzor.

4. Propisi i pravila vezana za hidžab i njegovo korištenje, te njegova povezanost sa potpunom pokornošću Allahu Uzvišenom. Poslije toga se upućuje opomena licemjerima.

5. Na kraju sure El-Ahzab se spominje mjesto na kojem će završiti nevjernici i njihovi sljedbenici i napomena ljudima na odgovornost koju su preuzeli na svoja pleća.

6. Sura Saba počinje opovrgavanjem pravila mnogoboštva, kao i principa na kojima su temeljili negiranje proživljenja nakon smrti.

7. Način na koji su se vjerovjesnici ophodili prema blagodatima. Oni su Allahu zahvaljivali na njima, dok ih je većina drugih ljudi poricala.

8. U sukobu sljedbenika sa svojim poglavarima je napomena vjernicima da moraju donijeti ispravnu odluku koga će slijediti, kako se ne bi zbog toga kajali.

9. Sura se završava pozivom mnogobožaca na razmišljanje, te opomenom da ih čeka strašni dan u kojem im neće koristiti ništa drugo osim ispravnog vjerovanja.

10. Sura Fatir počinje govorom o Allahovoj milosti i blagodatima kojima je obasuo ljude. Nakon toga se ljudima daje do znanja da se moraju paziti kako ih ovaj svijet ne bi zaslijepio i kako ih šejtan ne bi nadvladao i obmanuo. Ljudima se ukazuje na Allahovu veličinu, te na njihovu potrebu za Allahom Uzvišenim.

11. Prikaz vrsta ljudi koji su naslijedili Knjigu, i ukazivanje na konačnicu koja čeka vjernike i nevjernike.

12. Na kraju se mnogobošcima predstavljaju neoborivi dokazi kojima se dokazuje njihova nemoć, te napomena da će ružne spletke pogoditi upravo one koji se njima služe.

Dvadeset i treći džuz

1. Sura Jasin na samom početku govori o Kur'anu i pozivu koji je Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, uputio mnogobošcima.

2. Nakon toga se navodi pouka iz primjera stanovnika jednog sela koji su poricali poslanike, kao i primjer čovjeka vjernika koji se spasio i koji je vodio brigu o svome narodu, pa je ušao u džennet.

3. Potom se spominju neka od znamenja u kosmosu, kao i poziv mnogobošcima da vjeruju samo u jednog Allaha i da napuste obožavanje šejtana.

4. Sura Jasin se završava potvrdom Allahove moći kada je u pitanju stvaranje i proživljenje ljudi nakon smrti.

5. Početak sure Es-Saffat potvrđuje Allahovu jednoću, a kao dokaz tome su ogromna stvorenja koja niko drugi osim Njega nije u mogućnosti stvoriti.

6. Govor o proživljenju nakon smrti i nagradi koja čeka vjernike kao i kazni koja je pripremljena nevjernicima.

7. Primjer u kojem se spominje razgovor između stanovnika dženneta i vatre pojašnjava opasnost druženja sa lošim društvom.

8. Razmisli o ajetu: „A kada Nas je Nuh zovnuo, Mi smo se lijepo odazvali.“ Tvoj Gospodar na najljepši način prima dove.“ Da li si Ga ikada pozvao?

9. Ibrahimova i Ismailova pokornost Allahovoj naredbi je najbolji primjer plodova lijepog odgoja djece.

10. Na kraju se opovrgavaju pojedine sumnje koje su bile prisutne kod mnogobožaca. Zaključak sure govori o tome da će vojska Allahova zasigurno pobijediti.

11. Sura Sad govori o vrstama rasprava kako na Zemlji tako i na nebesima, pa razmisli o tome.

12. U ovoj suri se također savjetuje Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, da ne bude žalostan po pitanju onoga što mnogobošci rade, te da za uzor uzme prijašnje vjerovjesnike i da bude strpljiv kao i oni.

13. Razmisli o tome kako je Allah Uzvišeni potčinio Sulejmanu određenje stvari i dao mu potpunu vlast nad njima, ali to ga nije navelo na oholost.

14. Razmisli o načinu ponašanja vjerovjesnika prilikom upućivanja dove: ***I sjeti se roba našeg Ejuba kada je Gospodaru svome zavapio: Šejtan me na zlo navraća i misli lažne mi uliva.***

15. Opis mjesta na kojem će okončati oni koji su bili bogobožazni, a i oni koji su u zlu svaku granicu prelazili. Nakon toga se iznosi kazivanje o Iblisu koji je

zbog oholosti odbio da se pokori Allahu i učini sedždu Ademu.

Dvadeset i četvrti džuz

1. Ovaj džuz počinje nastavkom govora o iskrenom ispovijedanju vjere i prijetnji koja se upućuje mnogobošcima.

2. Ne treba gubiti nadu u Allahovu milost, jer Allah prašta sve grijehе.

3. Oni koji nisu vjerovali u gomilama će u Džehennem biti natjerani, a oni koji se budu Allaha bojali u povorkama će do Dženneta biti odvedeni. Razmisli u kojoj ćeš skupini završiti.

4. Sura El-Mu'min počinje spominjanjem Allahovog oprosta i primanja pokajanja od onoga ko se pokaje. Također se spominje i velika prijetnja i kazna koja čeka inadžije i poricatelje istine.

5. U ovoj suri se govori o raspravama i diskusijama koje se nekad vode uz argumente, a nekad bez njih.

6. Također se u ovoj suri donosi radosna vijest za one koji se od grijehа svojih pokaju. Velika im je počast to što i meleki za njih oprost mole.

7. Govor o Sudnjem danu i Allahovoj moći koja će doći do izražaja tog dana.

8. Kazivanje o vjerniku iz porodice faraona je primjer za svakog da'iju (misionara) koji želi da savjetuje svoj narod. Osjećaji i emocije nisu dovoljni, nego su uz to potrebni jaki i neoborivi dokazi.

9. Detaljni govor o mnogim Allahovim blagodatima. Nakon toga se spominje konačnica koja čeka one koji poriču Allahova znamenja.

10. Sura Fussilet govori o Kur'anu i odnosu poricatelja spram njega. I pored svoje slabosti, oni se nisu htjeli odazvati pozivu, dok su nebesa, i pored svoje veličine, prihvatila Allahovu naredbu.

11. Ukazivanje na opasnost loših prijatelja koji svojim drugovima uljepšavaju nevjerovanje i zabludu.

12. Sura Fussilet također obuhvata i neka pitanja vezana za odgoj koja imaju ulogu prilikom pozivanja ljudi u vjeru.

13. Prijetnja onima koji negiraju Allahove ajete i znamenja, te odbrana Kur'ana i napomena da je on knjiga u kojoj se nalazi lijek i uputa.

14. Na kraju se pozivaju ljudi da razmišljaju o svemirskim prostranstvima kao i o znakovima koji se nalaze u samom čovjeku. Putem razmišljanja otkriva istinu onaj koji želi da istinu otkrije.

Dvadeset i peti džuz

1. Sura Eš-Šura počinje spominjanjem Kur'ana i njegove objave, te da je on opomena Mekki, a i onima oko nje. On upozorava ljude na Sudnji Dan.

2. Allah odabira za dostavu poslanice onoga koga On hoće i nije nimalo čudno to što propisuje u vjeri ono što je propisivao i prijašnjim vjerovjesnicima.

3. Spominjanje pojedinih dokaza Allahove jednoće i moći kao što je darivanje i uskraćivanje potomaka onome kome On to želi.

4. Sura završava napomenom da je Kur'an objava koja daje život ljudskim srcima. Da li si razmišljao o tome koliko je Kur'an tvome srcu dao života?

5. Sura Ez-Zuhruf počinje govorom o vrijednosti i stepenu koji Kur'an posjeduje, zatim nastavlja govor o diskusiji sa mnogobošcima. Potom se vodi rasprava vezana za neosnovano slijeđenje predaka u načinu ispovijedanja vjere. Da li si razmišljao o negativnom uticaju koji ostavlja slijepo slijeđenje?

6. Ne brini se za nafaku, jer ju je Allah već odredio i ljude je jedne nad drugim uzdigao. Uzvišeni Allah veli: ***Mi im dajemo sve što im je potrebno za život na ovome svijetu.***

7. Čuvaj se lošeg prijatelja prije nego što dođe Dan kada ćeš poželjeti da si daleko od njega, ali tog trenutka kajanje neće biti od koristi.

8. U nastavku dolazi kazivanje o Musau. U njemu se navodi da je faraon na osnovu moći koje je imao zaključio da je bolji od Musaa. Zato nemoj da te obmanu ovosvjetska uživanja.

9. Napomena da će na Sudnjem danu svaka veza, osim veze zasnovane na bogobožnosti, biti nevažna, zato budi uz dobročinitelje.

10. Razmisli o razgovoru koji će voditi stanovnici Džehennema sa njegovim čuvarem Malikom.

11. Početak sure Ed-Duhan govori o objavi Kur'ana, te o sumnji koja je bila prisutna kod mnogobožaca i Allahovoj prijetnji upućenoj njima. U njoj se govori i o uticaju oholosti na odbijanje istine, kao i o posljedicama koje imaju oholnici.

12. Poslije toga se opisuje mjesto koje čeka nevjernike, kao i mjesto koje čeka vjernike.

O prvima Allah kaže: ***Drvo Zekum biće hrana grješniku.***

A o drugima veli: ***A oni koji su se Allaha bojali, oni će na sigurnu mjestu biti.***

13. Početak sure El-Džasije govori o prostranstvima nebesa i Zemlje i pojašnjava kaznu koja čeka ohole i one koji se izruguju.

14. Pazi se da ne budeš od onih koji slijede svoje strasti, jer postoje ljudi koji su strasti svoje za boga svoga uzeli, a toga nisu svjesni.

15. Sura se završava opisom strahota Sudnjeg dana, kao i opisom nagrade koja čeka vjernike i nevjernike.

Dvadeset i šesti džuz

1. Sura El-Ahkaf počinje govorom o savršenosti stvaranja kao jednom od dokaza Allahove jednoće.

2. Nakon toga se govori o Kur'anu, a zatim o dužnosti dobročinstva prema roditeljima, kao i o pogubnosti lošeg odnosa prema njima.

3. Kroz suru El-Ahkaf se može doći do zaključka da kazna čovjeku nekada dođe u obliku blagodati, pa ga uništi: ***I kad ugledaše oblak na obzorju, koji se prema dolinama njihovim kretao, povikaše: 'Ovaj nam oblak kišu donosi.'*** –*Ne, to je ono što ste požurivali: vjetar koji vam bolnu patnju donosi.*

4. Razmisli o tome kako su džini razumjeli islam samo zbog jednog slušanja Kur'ana. Ima li neko ko bi pouku primio?

5. Na kraju sure El-Ahkaf se nalazi poziv ka razmišljanju o kosmosu, kao i napomena da će doći Dan u kojem će biti izložena sva djela, te poziv da se bude strpljiv kao što su to bili i vjerovjesnici.

6. Sura Muhammed počinje podsticanjem vjernika na borbu protiv nevjernika, te ukazivanjem na konačnicu koja čeka jednu i drugu skupinu.

7. Nakon toga se daje opis Dženneta i njegovih blagodati, kao i Džehennema i kazni u njemu, zatim se spominju licemjери, koji su lažno tvrdili da razmišljaju o Kur'anu, samo kako bi sa sebe skinuli karakteristike dvoličnjaka.

8. Sura Muhammed se završava savjetovanjem muslimana. Na kraju Uzvišeni veli: ***A ako glave okrenete, On će vas drugim narodom zamijeniti, koji onda kao što ste vi neće biti.***

9. Sura El-Feth na svome početku donosi radosnu vijest u kojoj se navodi da će se primirje na Hudejbiji završiti na najbolji način. To primirje je opisano i kao oslobođenje i kao velika pobjeda.

10. Kroz ovu suru se uliva smirenost u srca vjernika i odstranjuje se od njih svaka vrsta tuge, a

licemjerima i mnogobošcima se prijeti velikim zlom koje će ih snaći.

11. Kazivanje o ugovoru na Hudejbiji i uzdizanje na poseban stepen onih koji su tom ugovoru bili prisutni. Upućuje se kritika onima koji su izostali tom prilikom i zabranjuje im se učestvovanje u oslobađanju Hajbera.

12. Veoma se jasno daje do znanja da je Allah zadovoljan učesnicima *prisege pod drvetom*. Pazi se da ne budeš među ljudima koji mrze one sa kojima je Allah zadovoljan.

13. Na kraju sure se pojašnjavaju osobine skupine koja će biti pobjedonosna i koja će uspjeti.

14. Sura El-Hudžurat spominje određene propise vezane za lijepo ponašanje i bonton. Potrudi se da ih pronađeš i otkriješ kako bi praktikovao ono što je lijepo i pohvalno, a klonio se onoga što je ružno.

15. Opasnost vjerovanja svim informacijama koje do nas stignu, jer veoma često posljedica toga bude kajanje, zato pokušaj da potvrdiš svaku informaciju koja dođe do tebe, a pogotovo ako dođe od nekoga ko ne vodi brigu o tome.

16. Potvrda pravila da se bratstvo zasniva na vjerovanju.

17. Spominjanje nekih pravila ponašanja kojima se jedan vjernik treba okтити.

18. Kod Allaha je najugledniji onaj ko Ga se najviše boji, zato se pazi pristranosti po bilo kojoj osnovi.

19. Svaka blagodät koju posjeduje čovjek je od Allaha.

20. Na početku sure Kaf se spominje negiranje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, od strane mnogobožaca kao i argumenti koji potvrđuju mogućnost proživljenja nakon smrti.

21. Da li dok pričaš imaš na umu da sve to Allah čuje i da dva meleka zadužena za praćenje zapisuju ono što govoriš?

22. Opis smrtnog časa i onoga što slijedi nakon toga poput Sudnjeg dana, Džehennema, Dženneta i sl.

23. Kraj sure se bavi tematikom kojom se bavio i njen početak, a to je govor o kosmosu i istinitosti proživljenja nakon smrti.

Dvadeset i sedmi džuz

1. Početak sure Ez-Zarijat potvrđuje istinitost proživljenja nakon smrti i obračuna za učinjena djela. Spominje se i mjesto na kojem će okončati vjernici i nevjernici.

2. Da li se bojiš za svoju opskrbu? Allah Uzvišeni je raspodjelio opskrbu i nema nimalo sumnje da i ti u toj raspodjeli imaš svoj udio.

3. Mnogobošcima se izlažu određena kazivanja o prijašnjim narodima koji su poricali istinu, pa su uništeni. Nakon toga se Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, naređuje opominjanje ljudi.

4. Na posljertku Uzvišeni veli: ***Ljude i džinne samo stvorio samo da Me obožavaju.*** Da li si razmišljao o tome u kolikoj si mjeri ostvario cilj zbog kojeg si stvoren?

5. Početak sure Et-Tur iznosi prijetnju mnogobošcima koji su poricali istinu, a potom se spominju blagodati u kojima će uživati bogobjazni.

6. Petnaest uzastopnih pitanja prebacuju čovjeka iz jednog u drugo stanje i tjeraju ga na razmišljanje. To su pitanje koja su Džubejra b. Mut'ima dovela do islama.

7. Sura se završava napomenom o važnosti strpljivosti i obožavanja Allaha Uzvišenog. Razmisli da li ove dvije osobine imaju mjesta kod tebe.

8. Sura En-Nedžm počinje pohvalom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i potvrdom njegove bezgriješnosti, kao i potvrdom da je Kur'an objava od Allaha koji je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, stigao preko Džibrila.

9. Negiranje istinitosti božanstava koja su obožavali mnogobošci, kao i ukazivanje na ništavnost njihovog govora koji nema veze sa istinom. Nakon toga dolazi upozorenje na opasnost govora o ovim pitanjima na osnovu pretpostavki.

10. Zadnji dio sure upozorava mnogobošce na kaznu koja je ih čeka u skorije vrijeme i daje im do znanja da su i mnogobožački narodi prije njih također bili kažnjavani i brisani sa lica Zemlje.

11. Početak sure El-Kamer opominje mnogobošce Sudnjim danom čije se vrijeme skoro približilo, a opominje ih i poteškoća i mukama koje ih čekaju nakon proživljenja.

12. I u ovoj suri se mnogobošcima ukazuje na konačnicu koju su doživjeli prijašnji narodi, te da oni nisu bolji od njih.

13. Više puta se u ovoj suri ljudima daje do znanja da je pamćenje Kur'ana i uzimanje pouke iz njega veoma olakšano, ali glavno pitanje glasi: Ima li neko ko bi pouku primio?

14. Sura Er-Rahman je *ljepotica Kurana* i u njoj se spominje skupina blagodati, a prva od njih je podučavanje Kur'anu. Koliko Kur'ana si ti naučio?

15. Kraj sure spominje opis džennetskih bašči i blagodati koje se nalaze u njima. Da li te tvoji postupci vode ka tim baščama?

16. Početak sure El-Vaki'a spominje veoma zastrašujuće scene. Pokušaj da ih zamisliš, ako već nisi.

17. Na Sudnjem danu će, srazmjerno djelima, postojati tri skupine. Razmisli u kojoj skupini si ti.

18. Navođenje nekih osjetljivih i vidljivih dokaza koji ukazuju na istinitost proživljenja nakon smrti.

19. Sura se završava opisivanjem smrtnog časa i vraća se na govor o tri skupine ljudi.

20. Sura El-Hadid počinje opisom Allahove moći i veličine, pozivom u vjerovanje i udjeljivanje na Allahovom putu.

21. Govor o svjetlu koje će pratiti vjernike na Sudnjem danu i koje će biti nedostižno za licemjere.

22. Razmislimo na kojem smo stepenu kada je u pitanju ajet: ***Zar nije vrijeme da se vjericima srca smekšaju kad se Allah i Istina koja se objavljuje spomene.***

23. Ukazivanje na stvarnost ovog svijeta koji nije ništa drugo nego li varljivo naslađivanje. Nakon toga se ljudi pozivaju da požure kao oprost u Gospodara i Džennetu i da slijede poslanike koji se spominju na kraju sure.

Dvadeset i osmi džuz

1. U suri El-Mudžadele se spominju određeni propisi vezani za zihar¹, sašaptavanje, kao i ljubav prema Allahovim neprijateljima, pa makar nam oni bili i najbliži rod. Tematika ove sure se bavi sveopćim Allahovim znanjem koje obuhvata kako vidljivo tako i nevidljivo.

2. Sura Hašr obuhvata govor vezan za bitku Beni Nadir, kao i govor o propisu plijena, vrijednosti muhadžira i ensarija, sramoćenju licemjera, stepenu Kur'ana, te spominje neka imena Allaha Uzvišenog kao i osudu mnogobožaca.

3. U suri El-Mumtehana se izlažu određeni propisi vezani za ljubav i mržnju u ime Allaha, kao i propisi koji ukazuje da ophođenje prema nevjernicima sa kojima nismo ratu treba biti drugačije nego sa onima koji ratuju protiv nas. Također se spominje i iseljenje žena i njihova prisega.

4. Sura Es-Saff opominje one koji govore, a svoj govor ne potvrđuju djelima, te podstiče na borbu. U njoj se govori i o pozivu Musaa i Isaa, kao i o trgovini od koje će ljudi imati korist. To je trgovina sa Allahom na način na koji je opisana u suri.

¹ Zihar je termin koji znači da muž svojoj supruzi kaže da mu ona više nije dopuštena kao što mu nije dopuštena ni majka.

5. Sura El-Džumu'a ukazuje na Allahovu veličinu i uzvišenost, kritikuje jevreje, iz razloga što nisu sproveli u praksu ono što su znali. Podstiču se vjernici na izvršavanje obaveze kao i na vezu sa Allahom kroz Njegovo spominjanje u koje ulazi i hutba na džumi namazu. Također se opominju, kako ih nemarnost ne bi odvrátila od obožavanja Allaha.

6. U suri El-Munafikun se spominju određene osobine licemjera kojih se trebamo čuvati, te se ukazuje na propast koju će doživjeti oni koje njihov imetak i djeca odvrata od spominjanja Allaha.

7. Sura Et-Tegabun pojašnjava Allahovu veličinu i Njegovo sveobuhvatno znanje. U njoj se spominju i strahote na Dan kada se desi proživljenje, kao i napomena na opasnost i iskušenja koja čovjeka mogu zadesiti od strane njegove supruge i potomaka. Na kraju sure se podstiče na bogobožnost i udjeljivanje imetka na Allahovom putu.

8. Sura Et-Talak nastavlja govor o propisima razvoda koji su spomenuti u suri El-Bekare, te ih povezuje sa stalnom sviješću o Allahu i dobročinstvom. Nakon toga se ukazuje na narode koji su se oglušili o naređenju Allaha i poslanika Njegovih.

9. U suri Et-Tahrim se kritikuju oni koji dozvoljene stvari smatraju zabranjenim kako bi time

zadovoljili nekoga. Supruge se podučavaju kroz ovu suru da ne budu od onih koji prave probleme svojim muževima. U nastavku se pozivaju vjernici ka odgajanju svojih porodica i spominju se strahote džehennemske vatre. Pred kraj sure se spominju po dva primjera dobrih i loših supruge.

Dvadeset i deveti džuz

1. Kroz suru El-Mulk se otkrivaju neki tragovi Allahove sveobuhvatne vlasti i spominje se prijetnja vatrom koja čeka nevjernike.

2. Sura El-Kalem se veoma mnogo bavi ukazivanjem na određene principe ponašanja, te iznosi pohvalu Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, kao osobi sa najljepšim moralom. U nastavku se ukazuje na jedan primjer ružnog ponašanja kroz kazivanje o jednom nevjerničkom poglavaru, a zatim se spominje priča o vlasnicima bašče iz koje se izvlači pouka da će oni koji su škrtarili biti razočarani gubitkom onoga što su posjedovali. Poslije se toga se spominje rasprava sa mnogobošcima.

3. Opis strahota Sudnjeg dana i podjele listova u kojima su zapisivana djela, i napomena da je vjera sa

kojom je poslan Muhammed, sallallahu alejhi ve selleme, istina.

4. Sura El-Me'aridž spominje neke od strahota Sudnjeg dana, pa gdje su oni koji o tome razmišljaju? Zatim se iznosi pohvala skupini ljudi koji posjeduju određene osobine o kojima treba razmisliti.

5. U suri Nuh se iznosi kazivanje o poslaniku Nuhu i njegovim raznovrsnim načinima pozivanja ljudi u vjeri i pored toga što je njegov narod bio veoma ohol. Kroz ovo kazivanje se prožimaju uticaj i plodovi istigfara (traženja oprost) kao i velika briga za upućivanje dove roditeljima.

6. Sura El-Džinn govori o načinu na koji su džinni primili islam, te da među njima ima i vjernika i nevjernika. U ovoj suri se nalazi i prijetnja mnogobošcima, kao i negiranje ispravnosti postupaka vračara i onih koji tvrde da znaju nevidljivi svijet.

7. Sura El-Muzzemmil pojašnjava da su ibadet i strpljivost najbolji uzroci koji pomažu da se poteškoće prevaziđu. Također se u ovoj suri podstiče na izvršavanje određenih ibadeta.

8. Sura El-Muddessir podstiče na pozivanje u Allahovu vjeru i spominje jedan od primjera koji ukazuje na one koji su poricali istinitost Kur'ana. Nakon toga se

iznosi opis Sekara (Džehennema) i upućuje se kritika mnogobošcima koji glave okreću od istine.

9. U suri El-Kijame se opisuje Sudnji dan kao i događaji prije i poslije njegovog nastupanja. Razmisli o tome šta si pripremio za taj Dan.

10. Sura Ed-Dehr na veoma sažet način opisuje patnje kojima će nevjernici biti izloženi kao i blagodati koje čekaju vjernike.

11. U suri El-Murselat se potvrđuje istinitost proživljenja nakon smrti i svođenja računa. U ovoj suri se često puta ponavlja ajet: “Teško toga dana poricateljima!” Zato budi oprezan.

Trideseti džuz

1. Kroz sure ovog džuz se spominju razni događaji koji će se desiti na Sudnjem danu. Razmisli o suri En-Naba', završetku sure En-Nazi'at i 'Abese, surama Et-Tekvir i El-Infitar.

2. Veoma se mnogo u određenom broju sura ovog džuz govori o načinu ponašanja, onom pozitivnom, a i onom negativnom. Razmisli dobro o tome.

3. Ovaj džuz govori i o Kur'anu kao istinitom govoru. Pogledaj npr. završetak sure Et-Tekvir.

4. Također se kroz ovaj džuz može primjetiti mnoštvo zakletvi pojedinim stvorenjima. U ovom džuzu postoji najviše zakletvi, a one se nalaze u suri Eš-Šems koja sadrži jedanaest njih. Razmisli zašto je to tako i u čemu je tajna u svemu tome, te zbog čega se Uzvišeni Allah kune.

5. U ovom džuzu se spominje nekoliko kazivanja o prijašnjim narodima o kojim je već govoreno u prethodnim džuzovima, osim kazivanja vezanog za Ashabu-l-Uhdud, tj. one koji su rovove kopali.

6. Ljudi se pozivaju ka razmišljanju o životu i konačnici na kojoj će završiti stvorenja. To nas sve podstiče na ulaganja truda i slijedeње istine.

7. Prva kur'anska sura koja je objavljena nalazi se u ovom zadnjem džuzu. Radi se o suri El-'Alek koja počinje riječima: „Uči.“ Najuzvišenija knjiga koja se čita je Kur'an.

8. Džuz se završava dvjema surama koje nas odgajaju i povezuju samo sa našim Gospodarem.